zpravodaj

časopis Skupiny ČEZ pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany | 2/2016

UDĚLENA LICENCE K PROVOZU 1. BLOKU

POHLED DO MAĎARSKA

ROZHOVOR: PETRA VÍTKOVÁ

Slovo ředitele

Vážení spoluobčané,
Jaderná elektrárna Dukovany obdržela povolení SÚJB k dalšímu provozu pro 1. reaktorový blok. Povolení je ze strany SÚJB vázáno na splnění desítek termínovaných podmínek, jejichž rozsah je situován do sedmi oblastí, vyplývajících z ustanovení Atomového zákona a prováděcích předpisů. Splněním těchto podmínek bude naše elektrárna plnit současné nejnovější bezpečnostní požadavky, včetně nově stavěných JE. Tím si otevíráme cestu, která je novou etapou, přinášející žádanou míru jistoty a příležitost perspektivní budoucnosti zaměstnancům elektrárny i celému regionu. Nyní intenzivně pracujeme na přípravě podkladů pro žádost o pokračování provozu 2. reaktorového bloku EDU, kterému současné povolení SÚJB k provozu vyprší koncem letošního roku. Elektrárna je v současné době ve standardním provozu, na 3. bloku probíhá plánovaná odstávka s výměnou paliva.

Přeji vám krásné léto.

Miloš Štěpanovský
ředitel Jaderné elektrárny Dukovany

TITULNÍ STRANA: Petra Vítková na fotografii Jana Suchardy

ZPRAVODAJ ELEKTRÁRNY DUKOVANY
Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany. Registrační číslo MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje PhDr. Jan Sucharda – JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Telefon 568 860 168.

NAPIŠTE NÁM
zpravodajedu@cez.cz nebo jas@jas-hrotovice.com. Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.
Zpravodaj EDU v on-line podobě www.zpravodajedu.cz nebo www.aktivnizona.cz.

NAVŠTIVTE INFOCENTRUM DUKOVANY
Otevírací doba denně 9–16 hodin, červenec–srpen 9–17 hodin.
Jaderná elektrárna Dukovany, Infocentrum, Dukovany 269, 675 50 Dukovany,
Tel.: 561 105 519, e-mail: infocentrum.edu@cez.cz
Facebook / Infocentrum JE Dukovany
GPS souřadnice: Loc: 49°5‘19.133“N, 16°8‘42.854“E

ZE ŽIVOTA ELEKTRÁRNY
3 **Aktuality**
4 **Dukovany obdržely licenci k provozu 1. bloku**
5 **Bezpečnost elektrárny posílilo 12 nových obřích ventilátorů**

ZE SVĚTA TECHNIKY
6 **Malé modulární reaktory**
7 **Praxe energetiků v elektrárně**

REGION
8 **Mix**
9 **Městys Mohelno**

ROZHOVOR
10 **V sedle desítek koní a s větrem ve tváři**
Rozhovor s Petrou Vítkovou z JE Dukovany
12 **Oranžový kalendář na léto**

ZE ZAHRANIČÍ
13 **Na Jaderné elektrárně Pakš v Maďarsku**

REGION
14 **Mix**
15 **Muzeum Otokara Březiny**
16 **Divadelní ochotníci v okolí elektrárny**

PRO VOLNOU CHVÍLI
17 **Soutěžení pro dospělé**
17 **Výtvarný koutek**
18 **Nabídka výrobků a služeb v regionu**
19 **Soutěžení pro školáky**

Elektrárna Dukovany je připravena energeticky zachránit Vysočinu

JE Dukovany se zapojila do cvičení rozsáhlého rozpadu energetické soustavy v Kraji Vysočina. Výsledkem je ověření, že rozpadu sítě a blackoutu by Dukovany účinně bránily a v případě jeho vzniku jsou schopny celou síť za pomoci Přečerpávací vodní elektrárny Dalešice rozjet tzv. ze tmy. Námětem cvičení bylo ověření postupů a možností Jaderné elektrárny Dukovany čelit vnějším vlivům při rozpadu energetické soustavy, které by mohlo postihnout celý kraj. Takovým důvodem mohou být například i extrémní klimatické podmínky, proti kterým byly objekty elektrárny zodolňovány.

„Jakékoli cvičení tzv. blackoutu bez zapojení Jaderné elektrárny Dukovany nemá smysl ani v Kraji Vysočina, ani kdekoli jinde v České republice. Význam energetického uzlu Dalešice a Dukovany je naprosto klíčový, hydroelektrárna Dalešice je ve spolupráci s elektrárnou v Dukovanech jediné technické zařízení v ČR, které je schopno znovu nastartovat energetickou soustavu v případě výpadku. Pro cvičení Integrovaného záchranného systému Kraje Vysočina jsou Dukovany důležitým velkým dílem skládačky,“ uvedl hejtman Kraje Vysočina a předseda Krizového štábu Kraje Vysočina Jiří Běhounek.

TEXT **Jiří Bezděk**

Speciální jednotka Dukovany

Od 1. dubna letošního roku je policejní jednotka v EDU označena jako **Speciální jednotka Dukovany**. Je součástí Krajského ředitelství policie Kraje Vysočina. V této souvislosti došlo v uplynulých týdnech k navýšení početního stavu policistů a rozšíření jejich výzbroje a vybavení. Jedním z hlavních úkolů speciální jednotky je pohotovostní specializovaná ochrana jaderné elektrárny proti možným narušitelům. Policisté musí být schopni provést prvotní opatření a zákrok při bezprostředním ohrožení života nebo zdraví osob či majetku za situace, kdy zákrok nesnese odkladu.
Na modernizaci výstroje a vybavení se pravidelně výraznou měrou podílí také ČEZ prostřednictvím své Nadace. Z příspěvku ve výši jednoho milionu korun se pro policisty chránící Jadernou elektrárnu v Dukovanech pořídilo mobilní monitorovací zařízení (na snímku) a další vybavení, potřebné zejména pro výcvik jednotky.

TEXT **Jiří Bezděk**

Jednání OBK

První letošní zasedání Občanské bezpečnostní komise se uskutečnilo v březnu v nově zrekonstruovaných prostorách zámku v Dukovanech.
OBK vzala na vědomí hodnocení výrobních ukazatelů za uplynulý rok a další informace z oblasti provozu, jaderné a radiační bezpečnosti, měření a regulace, elektro, ekologie a personálu.

Samostatnou oblastí byla havarijní připravenost, v rámci které bylo členům OBK představeno nové záložní havarijní řídicí středisko, umístěné v budově LRKO v Moravském Krumlově. OBK si prohlédla vybavení střediska technikou i příslušnou dokumentaci, která by sloužila členům havarijního štábu a technické podpůrné skupiny k řízení mimořádných událostí v případě, že by nebylo dostupné stávající pracoviště HŠ v JE Dukovany.
OBK také projednala návrh o přistoupení SÚRAO k Dohodě o OBK, to znamená, že v případě projednání a schválení všemi stranami stávající dohody by se OBK rozšířila o dalšího člena, zástupce SÚRAO.
O aktivitách sdružení Energetické Třebíčsko (ET), plnění Aktulizované státní energetické koncepce a Národního akčního plánu JE informoval předseda sdružení ET Vítězslav Jonáš, který byl hostem zasedání.

TEXT **Zdeňka Ošmerová**

Víte, že...?

- k dočasnému uložení použitého paliva jsou v JE Dukovany vybudovány 2 sklady?
- první je v provozu od roku 1995 a celková kapacita 60 kontejnerů Castor je zaplněna?
- druhý je v provozu od roku 2006 a z celkové kapacity 133 ks kontejnerů Castor je zde uloženo 33 ks?

Jaderná elektrárna Dukovany obdržela licenci k provozu 1. bloku na dobu neurčitou

STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST

V Praze dne 30. 3. 2016
Č. j.: SÚJB/OHJB/4932/2016
Zn. sp.: SÚJB/POD/19657/2015/1
Vyřizuje útvar: Odbor hodnocení jaderné bezpečnosti
Oprávněná úřední osoba: Ing. Ján Štuller

ROZHODNUTÍ

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB") jako správní úřad příslušný podle § 3 odst. 3 písm. c) a e) zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „atomový zákon"), ve správním řízení zahájeném podle § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „spr. ř."), dne 24. 9. 2015, na základě žádosti žadatele podle § 27 odst. 1 písm. a) spr. ř. - ČEZ, a. s., se sídlem Duhová 2/1444, 140 53 Praha 4, identifikační číslo 45274649, evidenční číslo 108618 (dále jen „žadatel"), ze dne 24. 9. 2015, č. j. B-EDU/23869/2015, o povolení provozu 1. bloku Jaderné elektrárny Dukovany, rozhodl takto:

I.
SÚJB podle § 67 odst. 1 spr. ř. a podle § 9 odst. 1 písm. d) atomového zákona
povoluje
žadateli provoz jaderného zařízení – 1. bloku Jaderné elektrárny Dukovany.

II.
SÚJB podle § 67 odst. 1 spr. ř. a § 17 odst. 2 písm. a) a části D písm. a) bodu 6 přílohy atomového zákona současně žadateli

IV.
Toto povolení se vydává od 1. 4. 2016 na dobu neurčitou.

Společnost ČEZ obdržela dne 30. března 2016 licenci k dalšímu provozu 1. reaktorového bloku Jaderné elektrárny Dukovany. Státní úřad pro jadernou bezpečnost vydal povolení k provozu na dobu neurčitou, povolení je stejně jako v předchozích letech podmíněno plněním řady podmínek.

K jednotlivým podmínkám, definovaným v povolení, jsou stanoveny konkrétní termíny, dokdy musí být splněny a vypořádány. Jejich rozsah je rozdělen do sedmi oblastí, vyplývajících z ustanovení Atomového zákona a prováděcích předpisů. Těchto sedm oblastí představuje cca 100 konkrétních položek, které jsou součástí Akčního plánu LTO (Dlouhodobého provozu), tedy dokumentu, který slouží ke splnění požadovaných opatření ve stanoveném rozsahu a termínu.

Jednotlivé oblasti podmínek:
A/ Aktualizace a doplnění „Předprovozní bezpečnostní zprávy" (tj. např. bezpečnostní rozbory, souhrn technické dokumentace, seismická kvalifikace, záložní systémy řízení a kontroly a pod.).
B/ Vlastnosti lokality JE Dukovany – jejich vliv na hodnocení vnějších rizik (komunikace s okolím, seismicita, geologické poměry, hydrogeologické podmínky aj.).
C/ Stavebně významné objekty elektrárny - odolnost, stárnutí, spolehlivost.
D/ Palivo a palivový cyklus.
E/ Vnitřní dokumentace ve vazbě na Atomový zákon, uplatňování nejnovějších poznatků vědy a techniky a mezinárodních doporučení.
F/ Technický systém fyzické ochrany - životnost jednotlivých částí.
G/ Organizační struktura, investice a údržba systémů a zařízení důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, zajištění lidských a finančních zdrojů ve vztahu k jaderné bezpečnosti, manuál systému řízení ve vztahu k dodavatelským firmám, kvalifikační podmínky aj.

Stanovení podmínek k povolení provozu bloku je zcela obvyklé a bylo vždy součástí vydávaných povolení. Mezi stávajícími podmínkami pro povolení 1. RB se nově vyskytují podmínky, které vycházejí zejména z aktuální předprovozní bezpečnostní zprávy. Na jejich splnění se již pracuje a některé z nich již byly splněny.
Z podmínek nevyplývá, že by se v budoucnu měly provádět významné průzkumy či vrty, které by ovlivnily okolí elektrárny. Průzkumy budou probíhat v obdobném rozsahu jako doposud. V oblasti bezpečnosti se jedná zejména o podmínky, které souvisejí s periodickým plněním procesních činností nebo aktivit a které má elektrárna již zahrnuty ve svých dlouhodobých plánech.

Splněním těchto podmínek bude elektrárna plnit současné nejnovější bezpečnostní požadavky, včetně nově stavěných jaderných elektráren. Tím se otevírá cesta k dlouhodobému provozu, která je novou etapou, přinášející žádanou míru jistoty a příležitost perspektivní budoucnosti zaměstnancům elektrárny i celému regionu.

Celý proces žádosti k dalšímu provozu 1. bloku JE Dukovany je pro pracovníky elektrárny velkou zkušeností, která bude využita při přípravách žádostí o povolení k provozu zbývajících tří bloků.

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **Jan Sucharda**

Bezpečnost a odolnost Dukovan posílilo 12 nových obřích ventilátorů

NOVÉ CHLADICÍ VENTILÁTOROVÉ VĚŽE O VÝŠCE NECELÝCH 17 METRŮ BYLY ZBUDOVÁNY PRO DALŠÍ POSÍLENÍ BEZPEČNOSTI JE DUKOVANY NA ZÁKLADĚ VÝSLEDKŮ TZV. STRESS-TESTŮ A V PŘÍPADĚ POTŘEBY BUDOU SLOUŽIT K DOCHLAZENÍ BLOKU A JEHO BEZPEČNOSTNÍCH SYSTÉMŮ.

Hlavní parametry objektu KJT:

- rozměr 39,6 x 26,6 metru
- výška 16,9 m s ochrannou sítí
- vítr 70 m/s (252 km/hod)
- teplota -46,7 °C až +46,2 °C
- sněhové srážky – 195 mm vodního sloupce
- dešťové srážky 115 mm
- seismická odolnost 5,5° Richterovy stupnice

Nové chladicí ventilátorové věže (technicky nazývané koncové jímače tepla - KJT) byly zbudovány na základě výsledků tzv. stress-testů, které se uskutečnily po havárii jaderné elektrárny Fukušima.

Nové věže budou chladit důležité komponenty elektrárny i za extrémních teplot od mínus 46,7 °C do plus 46,2 °C, odolají větru až 252 km za hodinu, otřesům země až 5,5° Richterovy stupnice.

Realizace nových odolných věží byla zařazena do Národního akčního plánu ČR, který řeší posílení bezpečnosti českých jaderných elektráren na základě stress-testů JE, provedených v roce 2011. O výstavbě bylo rozhodnuto v roce 2012, v následujícím roce bylo schváleno technické řešení a vydáno stavební povolení. V dubnu 2014 byly zahájeny zemní práce a vydáno rozhodnutí SÚJB. Všechny práce byly ukončeny v závěru loňského roku, v současné době jsou ventilátorové věže ve zkušebním provozu.

V době největší koncentrace prací (květen 2014 až červen 2015) se na staveništi pohybovalo až 150 pracovníků. Generálním dodavatelem a projektantem byla Škoda Praha Invest, s.r.o., samotný objekt a technologii chladicích věží dodala firma REKO Praha, a. s.

Celkové náklady na všechny dodávky a práce pro všechny 4 bloky EDU včetně projektů a analýz dosáhly 1 mld. Kč.

„Kritické práce byly při budování nových tras potrubí pod stávající technologií v zemi, kdy bylo zjištěno velmi tvrdé podloží a prostupy bylo nutno razit podobně jako při ražení tunelů ve skále, tedy důlním způsobem, firmou s patřičným oprávněním,“ říká Karel Ženíšek, vedoucí útvaru Příprava a realizace projektů JE.

Nové chladicí ventilátorové věže obsahují 6 samostatných chladicích buněk (3 buňky pro každý reaktorový blok). Každá buňka je schopna samostatně zajistit dochlazení bloku a jeho bezpečnostních systémů. Systém koncového jímače tepla má tak 200% rezervu, stejně jako všechny bezpečnostní systémy JE. Nejvyšší odváděný výkon buňkou je při maximální možné rychlosti vychlazování bloku 30 °C za hod (44,2 MWt) při průtoku technické vody jednou buňkou 1800 m^3/hod.

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **Jan Sucharda**

Objekt ventilátorových věží na západní straně elektrárny

Horní část ventilátorových věží s ochrannými sítěmi

Malé modulární reaktory

V ÚNORU SE V PRAZE USKUTEČNIL JIŽ DRUHÝ ROČNÍK KONFERENCE O MALÝCH MODULÁRNÍCH REAKTORECH, KTERÉ V BUDOUCNU MOHOU ZNAMENAT VÝZNAMNOU ALTERNATIVU PRO SOUČASNÉ REAKTORY O VELKÝCH VÝKONECH.

Ve čtvrtek 11. února se v Praze pod záštitou ministerstva průmyslu a obchodu uskutečnil již druhý ročník konference o malých modulárních reaktorech. Ona totiž jaderná energetika není jen o tisícimegawattových jaderných blocích. Je hodně případů, kdy by se nám hodil malý reaktor s výkonem třeba 50–100 MWe. A to je parketa tzv. Malých modulárních reaktorů (SMR z anglického Small Modular Reactor). Stále více můžeme slyšet i o seriózních plánech investorů, politiků či prodejců energií na vlastní malý jaderný reaktor, třeba pro vytápění.

Fenomén Malý jaderný reaktor tak existuje. Je to paralelní cesta k velkým jaderným blokům.

Programy malých jaderných reaktorů mají všichni výrobci velkých jaderných elektráren. Pozornost SMR věnuje i Mezinárodní agentura pro atomovou energii, která nedávno zahájila sérii workshopů pro národní dozory, jak tato zařízení licencovat.

Jsou místa na zemi, kde není a nikdy nebude centrální zásobování elektrickou energií, místa, kam nevedou a nikdy nepovedou dráty, protože se to prostě nevyplatí. Místa vzdálená tisíce kilometrů jedno od druhého. Ale místa, kde také žijí lidé a potřebují elektřinu na svícení, pro ledničku, televizi, notebook a na dobíjení telefonu. A místa, kde ne všude se hodí postavit větrníky či slunečníky. Tam je prostor pro SMR.

SMR není miniaturizovaná kopie velkého jaderného bloku. Pravda, je zde jistá podobnost. Podobnost v principu. Většinou jde o koncepci tlakovodních reaktorů. V klasické jaderné elektrárně máme „primární část“, která vyrábí teplo, respektive páru a na ní navazující „sekundární část“, která tu páru buď rozvádí na vytápění anebo ji v turbíně a generátoru mění na elektřinu, popřípadě kogeneračně obojí.

Celý ten „primár“ reaktor, čerpadla, potrubí parogenerátory atd. je ukryt ve velké betonové stavbě, v hermetické obálce – kontejnmentu.

U projektů SMR je to podobně. Jen ta primární část je v jedné ocelové nádobě, která je smontována ve výrobním závodě a jako celek dopravena na místo budoucího provozování, kde je instalována do stavby.

Mně se převelice líbí projekt americké firmy NuScale. Tak o něm trochu podrobněji. Má výkon 50 MWe. Uvnitř jedné integrální nádoby, která představuje „kontejnment“ a je 23 m vysoká o průměru 4,5 m, je umístěn celý „primární okruh“. Z této nádoby jsou vyvedeny jen vývody páry a napájecí „sekundární“ voda pro parogenerátor. Uvnitř ní je ještě jedna menší reaktorová nádoba s aktivní zónou, systémy regulace, parogenerátorem atd. Předpokládá se standardní palivo 17×17 proutků s intervalem výměny 2,5 roku. NuScale nemá ani primární potrubí ani cirkulační čerpadla. Je využíván princip samocirkulace. Vše sestaveno a vyzkoušeno ve výrobním závodě. Zbývá jen přivézt na místo, zabudovat do stavby a připojit na vodu a odvod páry a už to jede.

Tolik zběžný pohled do světa malých reaktorů a závěrem trochu popusťme uzdu fantazii.

Na světě je nyní v provozu asi 440 jaderných velkých bloků. Každý z nich jednou skončí a bude se likvidovat. Tedy rozebrat, demontovat, budovy zbourat atd., a nakonec zaset trávu.

Dobrá, staré zbourat a postavit nové. To je jasná zpráva. **Ale proč ne pouze rekonstruovat? Vždyť i dům mohu buď zbourat a postavit nový anebo rekonstruovat.**

Proč bourat turbíny, vyvedení výkonu, úpravnu vody, chladicí věže? Plot a fyzickou ochranu máme vybudovanou, radiační měření také, chemické laboratoře jakbysmet. Proč je tedy bourat? **Tedy stručně řečeno – stávající reaktorovou část s reaktorem a parogenerátory po skončení jejich životnosti vyřezat a zlikvidovat a do vzniklého prostoru vestavět jeden nebo několik malých modulárních reaktorů.**

Ale o těchto projektech třeba někdy příště.

TEXT **Aleš John,** předseda OBK při JE Dukovany

Schéma malého reaktoru firmy NuScale

V letošním roce jako praktikant, v příštím roce jako zaměstnanec

ANEB ODBORNÉ PRAXE ŽÁKŮ OBORU ENERGETIKA SPŠ TŘEBÍČ V JADERNÉ ELEKTRÁRNĚ DUKOVANY

Měsíc květen je v Jaderné elektrárně Dukovany obdobím odborných praxí žáků Střední průmyslové školy v Třebíči. V jejím průběhu se žáci začleňují do běžných pracovních úkolů v podmínkách a prostředí své budoucí profese. Konfrontují teoretickou připravenost s praktickou realitou. Ověřují také své předpoklady pro výkon profese, získávají k ní vztah a odhalují její úskalí. Názory samotných instruktorů, studentů či zástupců školy prozradí více.

Ing. Zdeněk Borůvka, ředitel Střední průmyslové školy v Třebíči

Pro technickou školu, jako je ta naše, jsou praxe žáků ve firmách naprosto zásadním požadavkem. Náš zájem je, aby každý žák prošel praxí v konkrétní firmě, aby si udělal jasnou představu, jak to ve firmě funguje, co může očekávat. Praxe v jaderné elektrárně je pro nás skoro ideálním příkladem spolupráce. Všichni žáci oboru Energetika zde absolvují praxi. Během ní „stínují“ některé pozice, které pak mohou vykonávat po nástupu do zaměstnání. Velmi si vážím přístupu vedení elektrárny a zvláště pak provozu, že praxi žákům umožňují. Jsem si vědom, jak je organizačně obtížné každoročně praxi šedesáti žákům zajistit. My jako škola jsme opravdu vděčni za vynikající spolupráci při zajišťování praxí a věříme, že v tom budeme společně se zaměstnanci elektrárny pokračovat i v budoucnu.

Ing. Radek Fukas, vedoucí oddělení podpory směnového provozu

Každoročně pro studenty oboru Energetika zajišťujeme odborné stáže. Po dobu čtyř týdnů, kdy se zde vystřídají studenti druhého a třetího ročníku, absolvují stáže v pěti oblastech. Jedná se o odbornost Elektro, Systém kontroly řízení, Sekundární okruh – strojovna a venkovní objekty a Primární okruh. Na lektorské činnosti se podílí cca 12 pracovníků, převážně z podpory směnového provozu. Spolupráce se SPŠ Třebíč se nám velice osvědčila a 13 žáků, kteří prošli těmito praxemi, již pracuje v EDU. V letošním roce plánujeme na strojnické pozice přijmout další 4 absolventy.

Libor Komárek, vedoucí skupiny - technolog provozu

Studenti se v rámci praxe postupně seznamují s pracovišti napříč odbornostmi provozu EDU. Už v průběhu praxe se většinou dá dobře poznat, k čemu který student více inklinuje. Někdo má zájem o elektro-obory, jiný se zase přiklání spíše ke strojařině. Od toho se potom také samozřejmě odvíjí i jejich zájem o jednotlivá pracoviště. Někteří z absolventů, které jsme nedávno na praxi v EDU provázeli, se velmi dobře osvědčili a dnes pracují v provozu jako naši kolegové. Proto se také ke stávajícím studentům snažíme přistupovat s vědomím, že v budoucnu mohou nahradit naše spolupracovníky, odcházející postupně do důchodu.

Alexandr Švancara z Dukovan, student 3. ročníku oboru Energetika na SPŠ v Třebíči

Bydlím v obci Dukovany a obor Energetika mě zaujal hlavně svým zaměřením – jak na oblast elektro, tak na oblast strojírenskou. Praxi v elektrárně považuji za skvělou příležitost zjistit, jak to všechno funguje ve skutečnosti. Tíhnu více k elektru a určitě bych byl rád, pokud by v budoucnu byla příležitost zde i začít pracovat. V rámci praxe mě zaujala hlavně část věnovaná optickým kabelům. Bylo to pro mě něco úplně nového a velmi zajímavého.

Romana Homolová z Mikulovic, studentka 4. ročníku oboru Energetika na SPŠ v Třebíči

Myslím, že praxe je pro nás pro energetiky přínosná. Praxe v předposledním ročníku je z mého pohledu o něco lepší. Jde hlavně o to, že už tomu více rozumíme. Libí se mi, že zde vidíme spoustu praktických věcí, které zužitkujeme ve škole a především u maturity. Vzpomenu třeba jen čerpadla, jeřáby – to vše se ve škole učíme a teď do toho konečně lépe vidíme a je to pro nás velmi přínosné. Ráda bych šla na vysokou, ale uvažovala jsem, že pokud bych udělala psychotesty a nabídli mi práci v elektrárně, tak bych nastoupila do práce a školu dělala při práci.

TEXT A FOTO **Petra Štrausová**

Eva a elektrárna

Eva se narodila v roce 1986, první blok elektrárny byl spuštěn o rok dříve. Vyrůstaly vedle sebe ve vzdálenosti 5 kilometrů. Obě nabíraly zkušenosti a zrály věkem.
Letos Eva i jaderná elektrárna vstoupily do další životní etapy. Jaderná elektrárna Dukovany, respektive její první blok, získala licenci na další provoz. Její projektová životnost byla naplánována na 30 let. I v lidském životě je 30. rok důležitým milníkem. Eva také obdržela licenci na další životní etapu – manželství. Vybrala si kluka z Rouchovan. Oba každý den, když vstávali, viděli na věže elektrárny, když se vraceli z cest a spatřili stoupající páru z věží Dukovan, věděli, že jsou doma. Proto ve svatební den Evy a Jiřího bylo jasné, že svatební fotografie musí být také u dukovanských věží. Jirka každý den kolem elektrárny jezdí do Moravského Krumlova, kde učí tělocvik na střední škole. Eva jezdí každý den kolem elektrárny do Třebíče, na Prahu, do Brna, do Bruselu. Každý rok Eva absolvuje opakovací vstupní školení do elektrárny. Chodí totiž do areálu za zaměstnanci a rozhovory s nimi zpracovává na web Aktivní zóna.

Jaderná elektrárna je dokonalá technologie, která vyžaduje respekt a trvalé upevňování kultury bezpečnosti. Manželství je dokonalá instituce, která také vyžaduje úctu a každodenní vyrovnávání mírných neshod a prožívání společných radostí. Ani jedno není samozřejmé. Elektrárna ani manželství by bez podpory a přízně okolí nemohly fungovat.

TEXT **Jana Štefánková**
FOTO **Jakub Mertl**

Na kolečkové brusle do Náměště

Na podzim se budete moci svézt na kolečkových bruslích také v Náměšti nad Oslavou. Podél řeky povede od historického mostu na Hájek první část in line dráhy. „Připravujeme také další etapu dráhy. Povede od Hájku k železničnímu mostu na jedné straně a na druhé straně od historického mostu přes areál Habitatu ke sportovnímu areálu Na suché louce," upřesňuje starosta Náměště Vladimír Měrka. Podél celé in-line dráhy budou odpočívadla a také venkovní cvičicí stroje k posilování a protahování. Využijí je děti, dospělí i senioři.

Pálení čarodějnic

Nejen v širokém regionu Jaderné elektrárny Dukovany v sobotu 30. dubna hořely ve večerních hodinách ohně. Podle starého zvyku se totiž pálily čarodějnice. V Rešicích se přípravy zhostili hasiči. Odpolední posezení na hřišti se zábavnými aktivitami pro děti vyvrcholilo po setmění zapálením vatry s čarodějnicí.

Už jste navštívili kapli sv. Floriána v Moravském Krumlově?

Ke kapli, postavené jako díkůvzdání sv. Floriánu, se vztahuje legenda o záchraně knížete Antonína Floriána z Lichtenšteina. Ten se jednou vracel z honu, za bouře se mu splašili koně a zázrakem se zastavili na okraji srázu. Na památku své záchrany dal kníže na kopci postavit kapli. Od této doby se vžil název „Floriánek" i pro kopec. Kaple sv. Floriána, dominanta Moravského Krumlova, která se tyčí čtyři století nad městem, je otevřena pro veřejnost při pravidelných bohoslužbách a letos také i mimo ně.
Lidé se tak budou moci do kaple podívat během prázdnin 3. a 10. července, 7. srpna, vždy od 14 do 17 hodin a také 4. září v rámci Dnů evropského dědictví.

TEXT **Eva Fruhwirtová**
FOTO **Eva Fruhwirtová a Jan Sucharda**

Jak se žije sousedům: Městys Mohelno

MOHELNO NABÍZÍ NEJENOM ATRAKTIVNÍ OKOLÍ, ZEJMÉNA NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACI MOHELENSKÁ HADCOVÁ STEP, ALE TAKÉ ŘADU HISTORICKÝCH PAMÁTEK A BOHATÝ SPOLEČENSKÝ ŽIVOT.

Kostel Všech svatých a škola z roku 1836

V bezprostřední blízkosti unikátní přírodní památky - hadcové stepi se nachází městys Mohelno s 1343 obyvateli, kde již od roku 1991 vykonává funkci starosty pan Jiří Kostelník, který patří k nejdéle sloužícím starostům na okrese Třebíč.

První písemná zmínka o obci se datuje k roku 1234, historický status městyse pochází ze 14. století. Za vlastnictví obce Petrem z Mohelna byl v roce 1417 králem Zikmundem udělen Mohelnu znak, který je užíván do dnešní doby. V městysi se nachází několik historických objektů. Ze 13. století pochází dominantní stavba – kostel Všech svatých, který v minulosti několikrát vyhořel. Znovu byl vystavěn v pozdně gotickém stylu roku 1512 a podstatně upraven po dalším požáru r. 1835. Kolem roku 1500 byla postavena i mohutná hranolová zvonice a o 46 let později zkrášlila městys renesanční radnice. K období baroka se vážou v Mohelně další dvě stavby, a to barokní fara a socha sv. Jana Nepomuckého. „Branou“ do chráněného území Mohelenské hadcové stepi jsou boží muka svatý Antoníček. Step se vyznačuje specifickými klimatickými a geologickými podmínkami s teplomilnou faunou a flórou. Okolí Mohelna je přímo rájem pro turistiku, cykloturistiku i vodní sporty. Nachází se zde mnoho překrásných a zajímavých míst, ať už na samotné stepi nebo v okolí vodní nádrže Dalešická přehrada na řece Jihlavě. Stejně tak jsou přitažlivá i místa v nedalekém údolí řeky Oslavy.

Mnozí občané Mohelna tráví svůj volný čas v různých zájmových organizacích obce. K aktivním spolkům patří fotbalový oddíl, sbor dobrovolných hasičů, TJ Mohelno, rybářský svaz, myslivecké sdružení. V roce 2015 byla založena Mohelenská chasa, z. s., která se již několik let před oficiálním založením věnovala udržování místních tradic, mezi které bezesporu patří krojované hody a pouť. Chasa spolupracuje i s dalšími spolky na pořádání dalších tradičních akcí, například Pohádková cesta pro děti, Drakiáda, plesy a další. Pro sportovní vyžití mohou občasné využít sportovní areál s přírodním kluzištěm, víceúčelové sportovní hřiště pro menší děti a Oranžové hřiště Nadace ČEZ pro nejmenší přímo v centru obce. V současné době se dokončuje víceúčelové kulturně společenské centrum GALERIE STODOLA – Enviromentální vzdělávací centrum Hadcová step, přímo v centru Mohelna. Otevřeno by mělo být pro veřejnost před letošními Vánocemi. Svoje zázemí zde najdou všechny spolky z obce. V Mohelně je také škola se 170 žáky, mateřská škola, knihovna, zdravotní středisko a lékárna. Sídlo zde má také několik podnikatelských subjektů a pro seniory byl v roce 2002 vystavěn Dům s pečovatelskou službou s kapacitou 23 bytů a druhý v roce 2015 s kapacitou 8 bytů.

■ A moje již tradiční otázka panu starostovi: **Jak relaxujete a jaké máte koníčky?**

Můj relax je zahrada a procházky Mohelenskou hadcovou stepí. Koníčkem je vojenská historie, zejména druhá světová válka a sbírání všeho, co se týká historie Mohelna - fotografie a jiné dokumenty. Nesbírám to pro sebe, ale chtěl bych to předat archívu naší radnice.

TEXT **Alena Hostašová**
FOTO **Jan Sucharda a archiv obce**

MEZNÍKY HISTORIE

- **1234** první písemná zmínka
- **1417** králem Zikmundem udělen znak
- **1512** postaven kostel Všech svatých
- **1546** postavena renesanční radnice
- **1836** postavena škola v empírovém slohu
- **2007** obec povýšena na městys

www.mohelno-obec.cz

Velikonoční hrkání

Tradiční ostatky

V sedle desítek koní a s větrem ve tváři...

PETRA VÍTKOVÁ O SOBĚ: VYSTUDOVALA JSEM ODBORNOU CHEMII NA MASARYKOVĚ UNIVERZITĚ V BRNĚ (PŘED TÍM TAKY ZŠ A SPŠCH, ABY TO NEVYPADALO, ŽE JSEM NĚCO PŘESKOČILA ☺) A POTÉ SE ODEBRALA SMĚREM KE KVALITĚ. NA JADERNÉ ELEKTRÁRNĚ DUKOVANY PRACUJI SKORO 5 LET, BUDE TOMU TAK V ZÁŘÍ 2016. NASTOUPILA JSEM DO ÚTVARU ORGANIZACE A HODNOCENÍ ZMĚN JAKO SPECIALISTA SYSTÉMU ŘÍZENÍ, KDE SETRVÁVÁM DOPOSUD. STALA JSEM SE TEDY MEZITÍM I SPECIALISTOU – SENIOREM... NO, NIKDO NEMLÁDNEME, ŽE? MOJÍ HLAVNÍ NÁPLNÍ JE ADMINISTRACE ORGANIZAČNÍCH ZMĚN A NASTAVOVÁNÍ ORGANIZAČNÍ STRUKTURY A SYSTEMIZACE PRACOVNÍCH MÍST. PAK SE K TOMU NABALUJÍ DALŠÍ ČINNOSTI PROCESU PROVÁDĚNÍ ORGANIZAČNÍCH ZMĚN – JSEM ZPRACOVATELKOU ŘÍDICÍ DOKUMENTACE, REPORTING, APOD.

■ **Chlapi v kožených kombinézách na silných motorkách – to je docela běžná představa. Ale dívka v této skupině za řidítky – nikoli jen jako spolujezdec, to je už málo obvyklé. Jak a proč ses dala touto cestou?**
Když ji miluješ, není co řešit. Jak by řekl klasik. Už odmala jsem vzhlížela k burácejícím motorům, volnosti a kráse strojů. Nejdříve jsem jen koukala, pak se nechala vozit a nakonec si sedla sama za řidítka. Je to pro mě relax, svoboda a potěšení. Takové to nepopsatelné sebeuspokojení.

■ **Ale motorkářem se člověk nestane tím, že si koupí silnou motorku. To je prý jen motocyklista... ale být motorkářem, to je údajně způsob života.**
Někteří lidé motorkáře tak vnímají – má motku a je frajer. Osobně ale takového motorkáře neznám. Pro nás je to srdeční záležitost a jak jsem řekla – odmala mě to k motorismu táhlo a ano, je to způsob života. Prostě se s tím člověk narodí. Někdo leze po skálách, jezdí na kole... my máme motorku.

■ **Motorkářství tedy není jen „obyčejné“ hobby, ale životní styl. Platí to i pro tebe?**
U mě to taky platí. Bez motky to prostě nejde ☺.

■ **V čem ten styl spočívá?**
To úplně nedokážu popsat. Každopádně je to něco, bez čeho člověk není úplně kompletní. Když uslyšíš zavrnět motor, cítíš, jak se rozproudí krev, a máš radost. Není to oblečení, i když to k tomu taky patří, nebo vyznávání nějaké „sekty“, je to prostě součást života.

■ **Jsi „sólovka“ nebo jezdíš v nějaké partě?**

U mě je to dle nálady. Většinou jezdím v partě, ale jízda o samotě má taky něco do sebe.... Je to jak v životě... někdy máš lidí plný zuby a potřebuješ si od nich odpočinout, ale bez nich to zároveň nejde. Je pravda, že na motce jsi de facto sám a sám za sebe (tedy pokud nejede i spolujezdec), ale zároveň jsi obklopen lidmi stejného ražení.

■ Na internetu jsem si přečetl Motorkářské desatero – je původem ze Severní Ameriky, která je vlastně kolébkou motorkářství. Máte podobné?

Těch desater je víc, já osobně žádné nemám sestavené a ani jsem se žádné nazpaměť neučila. Jen znám Motorkářský otčenáš.

■ Sezóna motorek je už v plném proudu - jaká bude ta tvoje letošní?

Doufám, že lepší než ta loňská, co se týče v počtu najetých kilometrů. Loni jsem si pořídila vyšší kubaturu, tak jsme se sžívaly a časově to moc nevycházelo. Tak letos to bude snad lepší.

■ Kolik kilometrů „musíš“ ujet za sezónu, aby sis řekla, že to byla sezóna dobrá?

To není, že „musíš“, ale kolik chceš. Nemám stanovenou hranici v počtu km. Čím víc, tím líp. Ale když to jsou tak tři tisíce kilometrů, tak jsem spokojená.

■ Jak vypadá dovolená na motorce? Jezdíš jenom po Česku, nebo vyrážíš i do zahraničí?

Zatím jsem na zahraniční dovolené nebyla, ale chtěla bych projet třeba Rakousko, nebo Itálie mě láká. Jinak skromné sbalení se do kufru na motorku, tankvaku, popřípadě batohu a jedeš.

Samozřejmě jsou naplánovaná místa, kde se zastaví a přenocuje. Je to jiná dovolená než klasická v tom, že máš míň věcí a jedeš na motce.

■ A co motorkářské sny? V USA je prý absolvování Route 66 – což je silnice dlouhá téměř čtyři tisíce kilometrů napříč Amerikou – aspoň jednou za život skoro „povinností“ každého opravdového motorkáře. Neláká tě to?

No, to mě neláká, já to vidím jako rovinu bez záživného okolí. A jinak nemám nějakou vyhraněnou představu, kam se na motce podívat. Pro mě je důležité jet a užívat si tu volnost. Cestou, necestou... někam dojedu. Samozřejmě, že většinou vyjížďky plánujeme, kam se podívat, nebo dovča... ale důležité pro mě je jet.

■ Ale i v Česku mají motorkáři svoji Route 66, je dlouhá jen osm kilometrů a spojuje Příbram a Milín, je 500krát kratší než její americký vzor, ale také slouží ke společným vyjížďkám....

Tak o téhle silnici nevím, ale troufám si říct, že každý z nás má svou oblíbenou trasu. Je to asi o kraji a kdo co zná. Každý dá tip – tam se jede dobře, tam jsou super zážitky...

■ Aha, rychlost, zatáčky... to už se dostáváme k tomu nepříliš lichotivému označení motorkářů jako „dárců orgánů“. Co mi k tomu označení řekneš?

Asi to bude znít od holky morbidně, ale je to takzvaně pešek, když někdo čeká na orgán od motorkáře... ony už se jeho orgány ve většině případů nedají použít... když nepadne dobře, orgány se potrhají, a to už fakt moc nejde, mno. A tohle může říct jen někdo, kdo na motorce v životě neseděl. Ano, je tam větší riziko úmrtí, ale v autech najdeš spoustu „hmhm“, který tomu pomůžou. Nikdy nevíš, co ti osud připravil. Za řídítky i volantem by na prvním místě měla být obezřetnost a ohleduplnost, bohužel mám pocit, že tohle na našich silnicích dost chybí.

■ Jak jsi vůbec začala jezdit, na čem...

Já jsem v mládí vůbec nejezdila, možná tak s taťkou na „třiapůle“. Pak mi kamarád půjčil Simsona, a když jsem to při rozjezdu postavila na zadní, tak už pak nechtěl. No, a pak jsem se vozila, hlavně na supersportech. Čas dozrál až před 4 lety, kdy jsem si udělala řidičák a můj rozjezd začal na Hondě CBR 125.

■ A na čem v současné době jezdíš?

Kawasaki ER 6F – vodou chlazený řadový dvouválec, 649 cm³, 53 kW, tedy 72 „koní“. Řadí se mezi sportovní motky.

TEXT Jan Sucharda
FOTO Jan Sucharda a archiv Petry Vítkové

Oranžový kalendář aneb Přijďte se bavit s námi

18. 6.	Padochov	Běh Naděje
23.–25. 6.	Náměšť n. Osl.	Náměšťfest – festival křesťanské kultury
24.–25. 6.	Dalešice	Postřižinské slavnosti
24.–26. 6.	Višňové	Pouť městyse Višňové
25. 6.	Hostěradice	Noční závody v požárním sportu „O pohár starosty obce”
2. 7.	Suchohrdly u Mir.	Oslavy 655. výroční založení obce
2.–8. 7.	Višňové	Višňovské kulturní léto – VI. ročník
3. 7.	Studenec	Přehlídka dechových hudeb
9. 7.	Boskovštejn	Závody dračích lodí
7.–9. 7.	Jihlava	VysočinaFEST
16.–17. 7.	Oslavany	Karmelská pouť
16. 7.	Miroslav	Meruňkobraní s Jarmarkem u Floriána
17. 7.	Černín	O pohár obce Černín – závody v hasičském sportu
23. 7.	Našiměřice	Oslavy 780. výroční založení obce
23.–30. 7.	Náměšť n. Osl.	Festival Folkové prázdniny
30. 7.	Jevišovice	Zámecká vinařská romance v Jevišovicích – 13. ročník ochutnávky vín
6.–20. 8.	Jaroměřice n. R.	Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského
14. 8.	Jevišovice	BAROCK – koncert barokních a rockových melodií – zámecká zahrada
13. 8.	Padochov	Rozmarýnové hody
19.–21. 8.	Mor. Budějovice	Mezinárodní hudební festival Václav Hudeček a jeho hosté
27. 8.	Jevišovice	Pivní slavnosti a dožínky – dožínkový průvod a tance
27. 8.	Oslavany	Vyjížďka po Pivovarské cyklostezce
10.–11. 9.	Oslavany	Oslavanské historické slavnosti

Informace o akcích najdete na www.aktivnizona.cz

Pohled do Maďarska: Jaderná elektrárna Pakš

Jak je obecně známo, mezinárodní organizace provozovatelů jaderných elektráren WANO kontroluje pravidelně každé čtyři roky všechny jaderné elektrárny na světě. Koncem února 2016 přišla na řadu JE Pakš v Maďarsku. V týmu expertů byli i čtyři zástupci z ČEZ, kteří pracovali v různých specializacích. Jako přímému účastníkovi a navíc i vedoucímu této mezinárodní mise mi dovolte se podělit o několik poznatků a zkušeností.

Do Maďarska jezdím rád. Je to země, která je té naší velmi podobná a návštěvník se tu cítí jako doma. Kdyby to ovšem neztěžovala ta jejich podivná řeč. Zde se málokdo chytá a musíme si tedy pomáhat angličtinou nebo ruštinou. Naštěstí se Maďaři učí cizí jazyky, aby se domluvili se světem, a tak to nakonec docela jde. Navíc je zde řada slov, jak zjistil náš bystrý kolega v týmu Miroslav Trnka, která máme prakticky stejná: např. papuče, lopata, čardáš, gumi, apatika, čutora, čabajka a syslík..., takže žádný problém. Stejně si myslím, že takové to soustátí (federace) v centru Evropy: Česko-Slovensko-Rakousko-Uhersko by mělo něco do sebe, vždyť jsme úplně stejní! ☺.

Ale vraťme se k tématu energetika. Co se týká jediné jaderné elektrárny v zemi JE Pakš, tak tato má čtyři bloky typu VVER 440, V213 (stejné jako v Dukovanech), které byly uvedeny do provozu v letech 1982, 1984, 1986 a 1987 s celkovým instalovaným výkonem více než 2000 MW. Je umístěna přibližně uprostřed země, 118 km jižně od hlavního města Budapešti a cca 5 km od stejnojmenného města Paks. Elektrárna vyrábí 52,7 % vyráběné elektřiny v Maďarsku a loni vyrobila a dodala 15 834 GWh elektrické energie. Rok 2015 byl vůbec velmi úspěšný, protože JE Pakš dosáhla jednak rekordní výroby a také nejlepšího koeficientu využití v historii 90,4 %, což ji zařazuje mezi extratřídu ve světě.

Pokud se mne zeptáte, jak probíhala prověrka Peer Review a jak jsou na tom v porovnání s Dukovany, tak zde nemohu sloužit, protože výsledky jsou ve WANO striktně privátní a neveřejné. Nicméně obecně mohu říct, že obě jaderné elektrárny jsou hodně podobné a ve světovém měřítku na vysokém stupni bezpečnosti a jsou obsluhované kvalifikovaným profesionálním personálem. Ovšemže prověrky se nepořádají k tomu, aby se experti vzájemně chválili, ale naopak, aby našli možnosti pro další zlepšení.

Na Pakši tomu bylo také tak a tým WANO vydal doporučení v několika oblastech a dvě oblasti doporučil jako silné stránky pro použití i na jiných elektrárnách. Prověrka WANO měla rozhodně smysl a elektrárna dostala podněty, jak a kde zvyšovat svoji bezpečnost a výkonnost.

Faktem je, že jsme neměli mnoho příležitostí poznávat krásy Maďarska, protože těch 16 dní bylo převážně pracovních, ale přesto jsme jeden a půl dne (o víkendu) doslova „nakoukli“ do dvou krásných měst Budapešti a města Pécs na jihu Maďarska. I to málo mne však doslova nadchlo. Vřele doporučuji, pokud budete v Budapešti, se jít podívat do baziliky sv. Štěpána nebo do historického Parlamentu, který je stále funkční a v čase, kdy zde neprobíhá zasedání, je otevřen jako muzeum s velmi zajímavým výkladem. Nádherné zdobené sály, překrásné řemeslné a výtvarné dekorace, sochy, obrazy, no prostě zážitek. Stejně tak stojí zato navštívit i starobylé město Pécs, kde můžete obdivovat překrásné a světově unikátní muzeum keramiky nebo křesťanské pohřebiště ze 4. stol. n. l. “Cella Septichora“, které bylo v roce 2000 vyhlášeno jako památka UNESCO. A na závěr něco o maďarském vínu.

O tom by se samozřejmě dalo povídat dlouho. To je zde pojem. Zejména bych vzpomenul červená vína z oblasti Szekzárd, která jsme měli příležitost ochutnat při závěrečné večeři. Byli jsme zde pracovat, a proto nebylo žádné opíjení. Nicméně dal jsem si závazek, že se do Maďarska vrátím, abych si tuto krásnou zemi pořádně a beze spěchu vychutnal. A toto doporučuji i vám. Pokud si budete chtít užít velmi příjemnou zemi, přátelské lidi, památky a excelentní jídlo a víno, pak jeďte do Maďarska. Bude se vám zde líbit.

TEXT **Zbyněk Grunda**
zástupce WANO v JE Dukovany

JE Pakš

- 4 bloky VVER 440
- výkon 2 000 MW
- na výrobě elektřiny v Maďarsku se podílí 52,7 %

Budova maďarského parlamentu

Když se z řemesla stane láska na celý život

„Když mě vnuci hledají, tak jim babička říká – děda je zase na zahradě. Kochá se," říká Jan Klement, vyučený zahradník, jemuž se jeho řemeslo stalo láskou pro celý život. Pan Jan je členem speciálního zahradnického spolku Lilium Brno, a přesto že je mu třiasedmdesát let, je tam skoro nejmladší.

„Umíráme a mladí se k nám nehrnou." A tak i přes svůj věk každoročně s kolegy připravuje výstavy. **Od 2. do 6. července se tak můžete přijít podívat do Rajhradu u Brna na nádhernou výstavu s názvem Krásné lilie z celého světa.** Pan Jan na ní měl loni sto deset svých lilií. K vidění bude přes tři sta odrůd a v kombinaci s architekturou benediktinského kláštera se může jednat o nádherný prázdninový zážitek. „Na naše výstavy chodí hodně lidí. Jsme rádi, protože s tím je hodně práce a návštěvnost je pro nás odměna. Příprava výstavy s sebou nese také náklady, hodně nám v tom pomáhá Nadace ČEZ."

Nejoblíbenější květinou Jana Klementa je opravdu lilie. A jde to poznat i na jeho velké zahradě. Rostlinky si pěstoval už jako malý klučina, měl rád přírodu, les a to ho přivedlo k zahradnictví. Pracoval v Botanické zahradě Brno, dělal zahradníka v třebíčské nemocnici, dokonce dvanáct let jezdil na záchranné službě, která měla sídlo v dukovanské elektrárně. Před důchodem pracoval jako zahradnický mistr a předával řemeslo učňům v Rouchovanech. Stále se směje, ale občas si posteskne nad tím, že ubývají zahradnictví a zájem lidí o pěstování květin. „Spousta mladých lidí má nejraději zelenou zahradu s bazénem a grilem. Ale musím uznat, že po čtyřicítce, když se lidé zklidní, tak najdou cestu k zahradničení."

„Máte krásně udržovanou zahradu," říkám mu, když mi ji ukazuje. „To manželka. Hodně mi pomáhá a moc jí za to děkuji, nejen já, ale i ostatní vystavující," říká. „Také ji to baví. A když si má vybrat, jestli vařit oběd, nebo okopávat zahradu, jde na plevel a já vařím. Máme to dobře rozdělené." Po cestě zpět trhá narcisy, pečlivě vybírá. Ve forózu (to je vstupní hala u starých domů) se se mnou loučí a podává mi narcisy. „Pozdravuj doma. Snad ti udělají radost." Nepamatuji si, kdy mi květiny udělaly větší radost než dnes.

TEXT A FOTO **Eva Fruhwirtová**

Barbara Willi: Je zapotřebí vést lidi k hudbě. Otevírá srdce...

Příběh Barbary Willi začíná mezi švarcvaldskou šunkou a alsaským vínem. Narodila se 60 km od švýcarských a 15 km od francouzských hranic v jižním Německu. Její matka je potomkem polské šlechtičny, která si vzala krejčího jménem Teodor Keslinkewicz, a její otec je z rodu vinařů z jižního a západního Německa. Nyní bydlí v Hrotovicích, je profesorkou hry na cembalo na Janáčkově akademii múzických umění v Brně.

■ Z Evropy do Hrotovic. Jak se vám na Třebíčsku žije?

Dvacet let jsem žila uprostřed Brna. Teď bydlím na pozvání a popud velice úspěšné systémové poradkyně u Hrotovic uprostřed lesa. Nejčastějšími návštěvníky v okolí domu jsou srnky a divočáci. Poslední dobou jsem ovšem neměla moc šanci si vychutnat nádhernou přírodu. Jsem hodně na cestách, za poslední tři měsíce jsem byla doma šest dní.

■ Bydlíte na dohled Jaderné elektrárny Dukovany, už jste navštívila jejich nové Informační centrum „Íčko"?

Nestihla jsem zatím zajít do Íčka, přitom mě technika zajímá. Majitelka domu, ve kterém bydlím, měla za manžela inženýra, který projektoval určité části elektrárny. Jen co najdu trochu času, určitě do Íčka zajdu.

■ Učíte hru na cembalo. To není jen obyčejný klavír.

Klavír vznikl koncem 18. století z cembala. Cembalo je nástroj fascinující. Vymyslel ho student medicíny v Padově kolem roku 1397. Cembalem se inspirovali skladatelé od 20. století do současnosti. Máme tedy velice široký repertoár. Nejznámější barokní skladatel je asi Johann Sebastian Bach, nejznámější moderní český skladatel asi Bohuslav Martinů.

■ Založila jste i cembalovou třídu na JAMU, stále se tam vyučuje?

Založila jsem v roce 1991 cembalovou třídu na JAMU v Brně, jsem profesorkou hry na cembalo a svoji třídu stále vedu. Navíc jsem založila v roce 2014 první a jediné profesionální oddělení staré hudby na české vysoké škole. V současné době plánuji zavedení mezinárodního studijního programu s prestižní nizozemskou vysokou školou. Brno by se tím stalo jedinou hudební vysokou školou ve střední Evropě, která nabízí mezinárodní studium hudební.

■ Jaké je podle vás české publikum? Dokáže ocenit vážnou hudbu? Nebo je to opravdu hudba pro náročné?

V Brně jsem založila cyklus koncertů staré hudby, na který chodí 170 abonentů. Je to úžasné publikum a každý zahraniční host, kterého jsem pozvala do Brna, si tyto posluchače velice pochvaluje. Takže ano, existují lidé, kterým klasická hudba něco říká. Navíc je vědecky dokázáno, že vážná hudba dokáže léčit. Ano, klasická hudba je pro náročné, ale to není o tom, zda někdo má vzdělání, či nikoli. Podle mě jde spíš o otevřenost srdce a ochotu vnímat citlivě. Je zapotřebí lidi vést k hudbě, k tomu, aby jí rozuměli jak intuitivně, tak rozumově.

TEXT **Eva Fruhwirtová**
FOTO **Jan Šulák**

Muzeum Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou

■ S myšlenkou zřídit muzeum v domě, kde žil od roku 1913 básník Otokar Březina, přišli v den jeho pohřbu v roce 1929 nejbližší přátelé – Fr. Bílek, Jakub Deml, učitelka E. Lakomá, školní inspektor M. Lukšů, prof. Jech. O rok později byla na domě odhalena pamětní deska od sochaře Františka Bílka. Správu nad nově otevřeným prvním literárním muzeem na Moravě převzala po založení v roce 1932 Společnost Otokara Březiny. Muzeum bylo provozováno i v době okupace, ale některé z památek musely být odstraněny. Po válce vykoupil tento dům od dědiců Místní národní výbor v Jaroměřicích nad Rokytnou a zůstal tak ve vlastnictví města dodnes.
V 50. letech minulého století byla Společnost Otokara Březiny zrušena. Od té doby budova chátrala a památky musely být uloženy do muzea v Třebíči. Díky několika ctitelům Otokara Březiny, např. Ferdinanda Höfera a zásluhou brněnského památkáře Jiřího Kuběny bylo muzeum zrekonstruováno a znovu otevřeno. Otevření podpořili i tehdejší starosta Jaroslav Kuba a několik známých osobností. Finanční pomoc přišla např. i z Nadace Charty 77 a od dalších.
Muzeum bylo znovu zpřístupněno veřejnosti u příležitosti 125. výročí narození Otokara Březiny v září 1993. Ve své péči ho má opět Společnost Otokara Březiny, která svou činnost znovu obnovila v roce 1990.
■ V prvním patře muzea je zachovalý byt básníka v původní podobě s nábytkem, obrazy, grafikami a menšími plastikami darovanými sochařem Františkem Bílkem ještě za života Březiny. Můžeme zde vidět i křeslo, které daroval básníkovi Karel Čapek. Ve vitrínách se nachází mnoho památek, které dokumentují básníkův život, např. setkání s T. G. Masarykem a dalšími významnými osobnostmi. V přízemí je studijní knihovna, která slouží badatelům díla O. Březiny, studentům i ostatním zájemcům. V chodbě před knihovnou je expozice z historie muzea a Společnosti O. B. a několik vitrín pro pořádání tematických výstav. Společnost O. B. uspořádala již čtyřikrát sympozium se zaměřením na básníkovu tvorbu a pořádá literární večery.
Při prohlídce muzea můžeme navštívit Zahradu symbolů s dominantami dvou stromků zakrslého jinanu dvoulaločného, které připomínají přátelství Otokara Březiny a sochaře Františka Bílka. Na zahradě se nachází skalka. věnovaná spisovateli Karlu Čapkovi, který při svých návštěvách v Jaroměřicích u Březiny navštěvoval Vejtasovo zahradnictví. Proto se úpravám skalky a nové zahrady věnoval pan Vladislav Vejtasa, pokračovatel čtvrté generace zahradnického rodu Vejtasů.
■ Muzeum navštívila řada významných osobností, např. prezident Edvard Beneš s chotí (1947), dirigent Václav Talich, prezident Václav Havel, opati Anastáz Opasek a Vít Tajovský, ministr Pavel Dostál, operní pěvec Peter Dvorský, herec Radovan Lukavský. Hosté přicházejí z USA, Holandska, Německa, Švédska, Izraele, Anglie a dalších zemí.
■ V současné době probíhá v muzeu až do konce října výstava obrazů profesora Františka Šindeláře. Výstava představuje obrazy z okolí Moravských Budějovic, Jemnice, Podyjí a také tvorbu z jeho působení na Slovensku.

TEXT **Alena Hostašová**
FOTO **A. Hostašová a J. Sucharda**

■ Muzeum je otevřeno od dubna do konce října denně mimo pondělí v době 9.00–11.00 a 14.00–16.00 hod. Studijní knihovna mimo pondělí po celý rok.
■ Více informací o životě Otokara Březiny a činnosti Společnosti Otokara Březiny najdete na **www.otokarbrezina.cz**

Byt Otokara Březiny

Křeslo, darované Karlem Čapkem

Ochotnická divadla vsázejí na komedie. Lidé se chtějí pobavit, říkají...

CO ČECH, TO NEJEN MUZIKANT, ALE I HEREC. JAK SE ZDÁ, OCHOTNICKÉ SOUBORY PROŽÍVAJÍ SVOJI OBRODU. KDYŽ SE POOHLÉDNEME PO REGIONU V OKOLÍ ELEKTRÁRNY, NAJDEME ROVNOU NĚKOLIK OBCÍ, VE KTERÝCH OPRAŠUJÍ DIVADELNÍ KULISY A PLNÍ SÁLY A SOKOLOVNY DIVÁKY.

■ Hrotovičtí ochotníci nastudovali Moliérovu hru Paroháči. Zájem byl tak velký, že museli neplánovaně představení opakovat. Sál základní umělecké školy doslova praskal ve švech, a to jak v pátek 1. dubna, tak v sobotu 2. dubna. Režie se ujala Hana Palátová Šípková. „Začali jsme se scházet začátkem listopadu 2015. Zprvu jednou týdně, od poloviny února dvakrát týdně. Bylo období chřipek a ne vždy mohl přijít každý. Velmi to ztěžovalo nácviky. Všichni jsme se sešli až při poslední zkoušce před generálkou na Velikonoční pondělí," vypráví. Autorem scény byl David Pelán, navrhl ji a vyrobil. „O vánočních prázdninách jsme všichni společně po dvakrát místo zkoušení malovali a natírali kulisy," prozrazuje režisérka.
Dechberoucí monolog s pěti sty slovy bez přestávky v podání Ivony Hadrabové alias Lucindy začala komedie o lásce i lidské vychytralosti. Lucinda totiž miluje Fridolína a chce si ho vzít. Svého otce, konšela s červenými kalhotami v podání Pavla Cafourka, chce potrápit svojí náhlou němotou. Spoléhá na to, že si vezme za muže toho, kdo ji uzdraví. A vymyslí plán, jak se z Fridolína stane lékař. Diváky mezitím náramně pobavil sluha Kryšpín, který byl kvůli své dobrosrdečnosti obviněn svojí ženou z cizoložnictví. Fantastický výkon předvedl švec Kokrhel (David Pelán) a jeho žena Makovice (Ivona Popelková).

■ Sousední Rouchovany nezůstaly pozadu. Premiéru hry Nájemníci pana Swana aneb Habaďůra nacvičovali ochotníci přes rok. Režisér a hlavní postava Eric Swan v jedné osobě Jan Kratochvíl dal dohromady ochotníky, kteří se scházeli v sokolovně zpočátku jednou za měsíc, poslední tři měsíce i několikrát týdně. Bláznivá komedie plná zvratů a záměn jmen během necelých tří hodin rozmotávala příběh o natvrdlém nájemníkovi Normanovi (Jiří Voborný), důvěřivé manželce (Lucie Šperková), přísném úředníkovi (Lída Fialová) a dalších postavách. Nabitá sokolovna nedočkavě hltala každou scénu. Hlasitý smích dodal hercům odvahu a bylo vidět, že si své role náramně užívají. Roztomile přísný a zároveň lehce ovlivnitelný úředník Jenkins v podání Lídy Fialové doslova vehnal divákům slzy smíchu do očí. Bravurní výkon podal Eric Swan (Jan Kratochvíl) a jeho nájemník Norman (Jiří Voborný). Za společnou ukázku ranního aerobicu a přeměny Normana v paní Swanovou získali během představení potlesk. Filip Man zaperlil jako strýček George ve spodním prádle. Přesto, že herci neplánovali opakování, nadšení diváci je přiměli a ochotnický soubor RUM (čteno jako Rouchovanští umělci, nikoli jako alkohol, který byl užíván při zkouškách) představení zopakuje 19. srpna.

TEXT **Eva Fruhwirtová**
FOTO **archivy ochotnických souborů**

Paroháči

Nájemníci pana Swana

Soutěžte s námi

V roce 1977 bylo území v délce 18 km kolem řeky Jevišovky a jejich přítoků o rozloze 14 300 ha vyhlášeno přírodním parkem. V jihovýchodní části Přírodního parku Jevišovka se nachází sedmnáctihektarová přírodní památka Rudlické kopce, která byla vyhlášena za účelem ochrany travinobylinných společenstev se stepními prvky se zvláště chráněnými druhy koniklecem velkokvětým, smilem písečným, diviznou brunátnou. Zahlédnout zde můžeme také ještěrku obecnou, křepelku polní nebo ťuhýka obecného. Kolem vodních toků a rybníků se vyskytuje konipas horský, ledňáček říční nebo skorec vodní. Ve skalách hnízdí výr velký. V lesích nachází svůj domov řada ptáků, například čáp černý, jestřáb lesní,... **viz tajenku**, žluna zelená nebo lejsek bělokrký. Z plazů se zde můžeme setkat se slepýšem křehkým, s užovkou obojkovou i užovkou hladkou. Na zámku v Jevišovicích je možno zahlédnout netopýra velkého a netopýra brvitého.

VÝHERCI Z MINULÉHO ČÍSLA správná tajenka: stulík žlutý

- Jana Kubálková
- Radim Čáp
- Josef Žák
- Jaroslav Borůvka
- Dana Fašinová

Tajenku posílejte mailem na adresu zpravodajedu@cez.cz nebo na korespondenčním lístku na adresu JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice do 15. července 2016.

1. Jak se jmenuje opera Bedřicha Smetany, ve které vystupují Beneš, Vítek, Jitka a Milada?
V Tajemství **D** Dalibor **DU** Dvě vdovy

2. Stupnice pálivosti paprik a chilli papriček je pojmenována po americkém chemikovi Scovilleovi. Jednotka pálivosti se označuje písmeny
L PUS **D** SCP **A** SHU

3. Jak nazývají myslivci místo, kde se těsně k sobě přitisknuté hejno koroptví zahřívá?
TE Dýchánek **H** Teplák **EK** Spalník

4. Buddha v Jarním chrámu je nejvyšší socha světa. Měří 128 metrů (s podstavcem 153 metry) a najdete ji v
L Číně **A** Thajsku **CHO** Japonsku

5. Autorem původní opony Národního divadla v Praze byl
CH Vojtěch Hynais **Č** František Ženíšek **P** Mikoláš Aleš

6. Nejstarší most ve střední Evropě se nachází v Písku. Teprve v roce 2007 bylo rozhodnuto, že ponese jméno Kamenný. Jaký je jeho lidový název?
ES Skalní **OL** Andělský **E** Jelení

7. Kde se koná prestižní tenisový turnaj, kterému se přezdívá „pátý grandslam“?
A V Madridu **TR** V Pekingu **RN** V Indian Wells

8. Jak se jmenuje český vědec (1936–2012), objevitel řady antivirotik využívaných při léčbě HIV/AIDS? Byl navržen na Nobelovu cenu za fyziologii a medicínu.
Ý Antonín Holý **Á** Václav Hořejší **TÝ** Arnošt Hrubý

Obraz, to je prezentace principu

Geometrická tvorba to u nás neměla nikdy jednoduché, setkávala se s nepochopením veřejnosti a oficiálními místy byla nezřídka i pronásledována. V oblasti malířství klade důraz na zjednodušení barevnosti i tvarů často až na základní geometrické útvary.
Jedním z významných autorů tohoto nepředmětného umění byl **Jan Kubíček (1927–2013)**. Klíčovým obdobím Kubíčkovy tvorby jsou léta 1968–1969, kdy se racionální skladby jeho děl staly zhmotněním intelektuálních operací, nikoliv prostředkem vyjádření estetických kvalit obrazového řádu. Jan Kubíček tehdy odmítl tradiční prezentaci obrazů a v prostorách pražské Galerie Václava Špály vytvořil několik vzájemně souvisejících instalací z černých a bílých zhmotněných kovových linií, kubusů a čtverců. Umělce trvale zajímala především prezentace ideje či principu. Kubíček přitom počítá s divákovou intelektuální spoluúčastí, předpokládá, že si divák uvědomí výchozí stav, který předcházel provedené „operaci“, a také že bude stržen a nadšen přesvědčivostí demonstrované výtvarné akce.
Po roce 1970 se Kubíček vrátil k obrazu a občas i k plastice. Nejpodstatnějším rysem jeho práce ale zůstalo chápání uměleckého díla jako uzavřeného systému s daným počtem elementů, jejichž nejrůznější vztahy je třeba v obrazu či plastice zhmotnit. Bohaté možnosti mu poskytly různé systémy dělení čtverce, zkoumal i protiklad statické a rotační struktury a věnoval se rozvíjení systémových řad progrese-deprese. Později Kubíček zkoumal vzájemnost řádu a náhody, princip dislokace linií, čtverců, rastrů a nakonec i kruhu. Využitím kruhu a možností jeho dělení pro sebe dobyl takřka nekonečný vesmír možností, které však přesto tvořily vzájemně propojený formální kánon.

TEXT **Arnošt Pacola**

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo elektrárny.

Cena inzerátu
- 1/16 strany – 250 Kč vč. DPH
- 2/16 strany – 500 Kč vč. DPH

Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ, buď mailem na adresu: jas@jas-hrotovice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

EVO okna ... PRO KAŽDÝ DŮM
OKNOPLAST

- Plastová a hliníková okna, dveře, dřevěná eurookna
- Zimní zahrady
- Interiérové žaluzie horizontální i vertikální
- Exteriérové žaluzie, rolety a markýzy
- Sítě proti hmyzu, parapety
- Garážová vrata
- Bezpečnostní dveře
- Interiérové dveře

info@evookna.cz www.evookna.cz +420 604 817 844

KOMINICTVÍ - KLEMPÍŘSTVÍ - POKRÝVAČSTVÍ

Provádíme roční povinné kontroly komínů včetně jejich oprav. Cena kontroly, včetně dopravy, 400 Kč. Frézování komínů, vložkování nerezem. Dále provádíme opravy střech, výmaz hřebene, výměny tašek, výměny poškozených trámů, nátěry plechových střech.

Náměšť nad Oslavou
Na Výsluní 685
tel.: 736 649 470

9. VELKÝ PIVNÍ FESTIVAL MALÝCH PIVOVARŮ
SOBOTA 2.7.2016 OD 13 HODIN
PADOCHOV u OSLAVAN (BO)
AREÁL PIVOVARU
www.pivni-festival.eu

Profesionální výrobce chovatelských potřeb

- Králíkárny
- Kurníky
- Holubníky
- Přepravky na králíky, holuby, exoty
- Voliéry
- Krmelce
- Chovatelská zařízení na objednávku

www.novoro.net v.novosad@novoro.net +420 606 942 302

- **Silikonové těsnění oken a dveří - plastových i dřevěných**
- **Žaluzie horizontální i vertikální**
- **Sítě proti hmyzu, síťové dveře**
- **Venkovní žaluzie a rolety - PVC i Al**
- **Veškeré opravy**

Dodá a namontuje
Ivo Pavlík
675 56 Dukovany 221
tel.: 568 865 321, 602 719 156

Kácení stromů v omezených prostorech
Zdravotní řezy vzrostlých stromů
Péče o památné stromy
mobil 608 717 245
Martin Uhlíř, Lipová 1315, Rosice
www.tree-climbing.cz

KOMINICTVÍ - ZEDNICTVÍ

Čištění komínů a kontrola spalinových cest na tuhá a plynná paliva kamerovým systémem dle zákona č. 320/2015 Sb.

- Opravy komínových těles
- Sanační omítky
- Zateplování a nátěry fasád

Jiří Doležal, Sokolská 396, 675 55 Hrotovice
tel.: 734 238 413, e-mail: morder@seznam.cz

ELEKTRO
Palát Miroslav
Sokolská 548, Hrotovice

- opr. převíjení motorů
- opr. vod. čerpadel
- opr. ruč. nářadí
- opr. el. spotřebičů
- opr. a montáže el. zařízení

Tel.: 603 833 619
Pracovní doba:
po-pá 8-17, so 9-13

PLOCHÉ STŘECHY HAVLÁT
Rodinné domy, garáže, terasy

- **IZOLACE PROTI VODĚ**
  - kvalitní bezúdržbové materiály
  - dlouhá životnost a záruka
  - odborně provedená práce
- **NÁTĚRY STŘECH**

JIŘÍ HAVLÁT, Zakřany 157
tel.: **603 767 908**
www.havlat.webnode.cz
IZOLATÉRSTVÍ

Lesnictví a péče o stromy
Adamera s.r.o.

- riziková těžba - odstranění pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- prodej dřevních štěpků - péče o památné stromy
- bezpečnostní, zdravotní a redukční řezy na stromech
- bezpečnostní vazby v korunách stromů
- výsadba stromů na trvalé stanoviště
- stříhání živých plotů - sečení trávy, práce s křovinořezem
- sečení přerostlých porostů - mulčování
- likvidace náletových dřevin a buřeně, postřiky

671 38 Višňové 187
tel.: 606 532 184
e-mail: adamera.sro@seznam.cz

www.adamera.cz

Milí školáci

ZKUSTE S NÁMI VYŘEŠIT HÁDANKY A ZÍSKEJTE CENY

Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Svoje odpovědi posílejte na korespondenčním lístku nebo pohlednici do 15. července 2016 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz.

Výherci z minulého čísla

- Kamilka Kolajová
- Denis Švec
- Eliška Buchtelová
- Kateřina Novotná
- Filip Messing
- Tereza Vaňková
- Anna Hubatková

OSMISMĚRKA

Pro vylosované řešitele jsou připraveny... dokončení **v tajence osmisměrky**.

ALPAKA
ANKETA
ATRAPA
AZBEST
BAŽANT
CEMENT
CITRUS
DOROST
KAŠPAR
KLAVÍR
KOBALT
KOLONA
KORBEL
KRAJÍC
LAKOTA
ODEZVA
PARNÍK
PEŘINA
PLATAN
PORADA
PROVAZ
SESTRA
SOUDEK
STONEK
TEREZA
VÁNOCE
VĚZENÍ
VIDINA
VSUVKA
ŽÍŽALA

A	N	I	Ř	E	P	V	I	D	I	N	A
K	R	A	J	Í	C	T	S	E	B	Z	A
A	E	P	P	E	I	O	Ě	U	E	K	T
P	S	D	M	A	T	P	N	R	V	N	O
L	N	E	U	É	R	V	E	Á	A	K	K
A	N	T	S	O	U	T	Ě	Ž	V	S	A
T	D	L	V	T	S	V	A	Z	Z	T	L
A	Ý	A	K	O	R	B	E	L	E	O	A
N	Z	B	R	Í	V	A	L	K	D	N	Ž
A	N	O	L	O	K	H	N	R	O	E	Í
Y	D	K	A	Š	P	A	R	N	Í	K	Ž

Po vyškrtání všech výrazů zůstane v obrazci deset volných písmen, která – čtena po řádcích – tvoří **tajenku**.

TRAMVAJE

Tramvaje do Hádankářské ulice přijíždějí každý den v pravidelných intervalech. V kolik hodin přijede tramvaj s otazníkem?

ZÁVOD

Čtyři chlapci si domluvili závod v plavání. Karel doplaval před Svobodou, Horáček před Machkem, Petr před Karlem, Vašek před Machkem a Kolář před Petrem. Jaké příjmení má Emil a kolikátý skončil?

FILM

Po vepsání všech šestnácti výrazů na správná místa v obrazci kris-krosu si budete moci přečíst v prostředním řádku **tajenku** – zvířecí hrdinové z oblíbených hudebních filmů.

VODOROVNĚ: HORKO, **TAJENKA**, KOMÍN, OBLEK, RÁČEK, SÚDÁN, ULITA.

SVISLE: ÉČKA, HRÁCH, IRSKO, KORFU, MEČÍK, MODEL, NANUK, NEKOV, ORLI, ROUP.

PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

MAJÍ HO VŠICHNI RÁDI

Po nalezení cesty bludištěm si z posbíraných písmen přečtěte jméno známého českého divadelního a filmového herce, scenáristy, textaře, humoristy, laskavého člověka. Jmenuje se Zdeněk a naposledy vám vyprávěl pohádku o třech bratrech.

ČEZ ESCO

ČEZ ESCO | komplexní energetická řešení na míru

Patříme do Skupiny ČEZ a jsme dodavatelem efektivních, úsporných a ekologicky šetrných energetických řešení pro firmy, obce i stát. Jsme tu pro vás, abychom vám pomohli maximalizovat úspěch v byznysu a spokojenost občanů v obci.

www.cezesco.cz | esco@cez.cz | Duhová 1444/2, 140 53 Praha 4